Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N J 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 201. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЖОВТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 21, 1983 No. 201. VOL. XC.

Українські діти пишуть до Президента

Ню Йорк, Н. Й. — Учні Школи Українознавства в Ню Йорку розпочали свої шкільні зайняття в половині місяця вересня ц.р. тим, що у перших днях науки писали листи до президента Роналда Регена, інформуючи його про те, що українці будуть вшановувати жертви Великого голоду в Україні з-перед 50-ти років, у столиці держави в днях 1-2-го жовтня цього року.

Деякі з них своїм змістом просто зворушливі тимбільше, що писані дітьми між 10 - 14 роками життя, а то й молодшими.

Гю Рейні пише у своєму листі, що в днях 1-2-го жовтня відбудеться у Вашінгтоні протест українців проти штучно викликаного голоду в Україні перед 50-ма роками, а далі дослівно: „прошу зрозуміти, що це буде не демонстрація, а радше апель до Вас, щоб Ви допомогли і зрозуміли, наші почування... Коли штучно винищено мільйони людей — це подібне до жидівського голокосту, тому хіба не звучить як самолюбство, що ми, українці, хотіли б чогось більше, як лише співчуття". „Дорогий Пане Президенте! Ґратулюю Вам за те, що назвали росіян „брехунами". Вони однак не лише брехуни, але й вбивці і я хотів би, щоб Ви це сказали світові! Чи Ви знаєте, що в роках 1932-33 Сталін (диктатор Росії, а з тим цілого СССР) вимордував голодом навмисно в одному році сім мільйонів українців. Усі ті люди померли лише тому, що бажали мати свою землю та бути вільними", — пише 11-літній Роман Подолюк. Він додає, що багато українців приїде до Вашінгтону в днях 1 і 2-го жовтня, щоб вшанувати тих 7 мільйонів і що було б гарно, якби Президент був з ними. „Я буду шукати за Вами", — закінчує листа Р. Подолюк та підписує його „Ваш приятель".

Ліза Стефанишин, інформуючи президента про Великий голод, пише що „люди в ЗСА навіть не знають, що такий голод був і тому я, українського походження, думаю, що всі повинні про Великий голод знати, як і про те, що тепер діється в Україні".

Адріяна Качарай вияснює Президентові, що має десять років і що кожної суботи ходить до школи українознавства в Ню Йорку, а тоді питається його, чи він знає що сталося перед 50 роками в Україні та чи знає він, що 1-го і 2-го жовтня з'їжджаються до Вашінгтону українці з усіх усюдів ЗСА, щоб вшанувати жертви Великого голоду.

Лариса Дорожинська, років 10, пише Президентові, що 7 мільйонів українців померли з голоду не самі, а через те, що російські комуністи викликали штучний голод, так як тепер вони зістрілили корейський літак із 269 невинними людьми. Вона пише: „В часі голоду померло в Україні багато дітей, таких як я та ще молодших, як також матерей з немовлятами".

А діти з першої кляси написали спільного коротенького листа до Президента та усі підписалися так, як вміли. Їхній лист друкованими літерами закінчується таким проханням: „Ми просимо Вас, Дорогий Пане Президенте, памятайте про наш голокост і поневолену Україну!"

РІЧНА ЗАБАВА З ВЕЧЕРЕЮ 256-ГО ВІДДІЛУ УНС

Рівергед, Н. Й. — В суботу, 22-го жовтня ц.р., о год. 6-ій вечора, тут в Польському Народному Домі відбудеться забава з вечерою. У програмі мистецькі виступи виграші, несподіванки. До танців пригравативе оркестра Вілляма Костіва з Квінсу, Н. Й. Вступ 14 долярів від особи; 7 долярів для дітей нижче 12-го року життя. Для замовлення місця і столиків треба телефонувати на число: (516) 298-8063 (Недошитко) і (516) 727-3325 (Безкоровайний).

Українські килими давно вже відомі в ЗСА

Ню Йорк, Н. Й. — У зв'язку з виставкою українських килимів в Українському Музеї, знайдено докази, що українські килими вже довго були відомі тут та їх продавали у великих крамницях.

В українському молодечому журналі, що його видавав свого часу УНСоюз в числі 2 за квітень 1931 року можна вичитати в листах до редакції про те, що у „Ню Йорк Таймсі" вміщено в середу 22-го квітня 1931 року оголошення фірми Мейсі'с про те, що продається українські килими. А далі пишуть „уявіть собі, що українські селяни співають, коли виконують свою працю при ткальних варстатах. Українські килими різні формами, мають чудові краски, які ніколи не „б'ються" з оточенням. Навпаки, як і багато інших справді гарних предметів, вони вміщаються дуже добре в американське оточення і творять з ним гармонійну цілість." Стільки писали про українські килими в 1931 році.

Виставка килимів в Українському Музеї спопуляризувала тепер цю ділянку знову серед американського населення Ню Йорку.

ЗВІТ ПРО ЗМАГАННЯ ЗА ПРАВОПОРЯДОК В УККА

Джерзі Сити, Н. Дж. — „Ми всі пам'ятаємо жовтень 1980 року. Це був місяць безславного XIII Конгресу. Але, що робив і робить Український Народний Союз та вся українська американська громада від того часу..." Це є запит, що його ставить і на нього основно і — можна б сказати — документально відповідає головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван О. Флис у своєму довшому звіті для членів УНС і, очевидно, для всієї нашої великої громади, що його цей звіт, починаємо сьогодні друкувати на стор. 2-ій під заголовком: „Наше змагання за правопорядок".

Звіт, написаний — подібно, як і попередній про „Безславний XIII Конгрес" три роки тому, у стилі репортажу і подає основні дані про зустрічі представників Комітету за Правопорядок в УККА з представниками УККА, про теми розмов та перебіг і результати тих розмов. Звіт-репортаж має чотири головні частини, що відноситься до трьох головних фаз розмов. Перша частина — це розмови, що відбувалися, можна б сказати, з власної ініціятиви УККА і Комітету за Правопорядок; друга частина — це розмови, що відбувалися старанням СКВУ з ініціятиви Митрополитів Максима і Стефана; третя частина — це розмови після проголошення — спонтанно піддержаного іншими — Звернення Ієрархії Української Католицької Церкви; і четверта — заходи інших осіб та організацій і підсумки про стан української громади в ЗСА.

Звіт українською мовою у щоденнику друкується тепер і друкуватиметься дальше частинами в кінцевотижневих виданнях, рівночасно з друком його в англійській мові в „Українському Тижневику".

В Афганістані знову збомбили села

Ню Делі, Індія. — Західні дипломати, основуючись на інформаційних джерелах своїх посольств, повідомляють зі столиці Індії, що в Афганістані продовжується нищення афганського народу.

Совєтські та афганські війська, підтримані сильним вогнем з повітря, розпочали новий осінній наступ проти повстанців у сімох провінціях країни, бомбардуючи села, розстрілюючи людей на полях і дорогах.

Одно повідомлення говорить, що на місто Істаліф 15 миль на північ від Кабулю налетіли бомбардувальники, посипався вогонь з гелікоптерів, артилерійських батерей, танків. Дипломати говорять, що цей варварський напад, який відбувся в часі від минулої середи до понеділка, зрівняв щонайменше половину міста з землею.

Ці ж самі джерела повідомляють про подібний наступ у шістьох інших провінціях — Ґерат на заході, Кандагар на півдні, Саманґан на півночі та Бахлан, Лахман і Парван на сході. Найжорстокіший напад відбувся на Істаліф, місто, яке було базою багатьох повстанських груп. Повідомлення з Кабулю говорять, що це була найбільша воєнна операція від часу нападу совєтських військ на Афганістан у грудні 1979 року.

Мешканці довколишніх сіл Істаліфа втекли до Кабулю, хто зміг. Повідомлення західніх посольств у Кабулі говорять, що лікарні в місті переповнені пораненими, переважно жінками і дітьми з Істаліфа і довколишніх сіл.

Зібрали менше зерна як сподівалися

Москва. — Ще кілька місяців тому совєтські, а також деякі західні прогнози на збір зерна в Совєтському Союзі були наскрізь оптимістичні. Засоби масової інформації, покликаючись на офіційні урядові заяви речників СССР, ЗСА і Західньої Німеччини, говорили про 200 мільйонів тонн, які мав зібрати Совєтський Союз в цьому році, з огляду на добру погоду і добрий врожай.

Одного західні спеціялісти-сільськогосподарники не взяли до уваги — совєтської нехлюйної системи господарювання, браків у державному транспорті, байдужности робітників, зокрема колгоспників сучасних невільників, яким байбуже скільки зерна „загубиться" по дорозі чи зітліє на купах під відкритим небом.

Тепер, коли прогнози не оправдалися, спеціялісти знайшли таке виправдання: в північних і західніх областях Казахстану і західньому Сибіру тривала дощова погода коротко перед збором і під час збору зерна, а у західній частині СССР, зокрема в Україні навпаки, стояла ввесь час суха, на думку спеціялістів, „засуха" для збору погода. В наслідок цього, жнива дуже припізнилися, зерно висипалось на корені, а комбайни скосили збіжжя на солому для корму худоби.

У зв'язку з новим недобором совєтським господарникам прийдеться купити більше як раніше передбачалось зерна поза кордонами СССР, зокрема у З'єднаних Стейтах Америки, Канаді, Австралії і Арґентині, — кажуть речники Департаменту сільського господарства у Вашінґтоні.

Совєтська преса, яка перед жнивами хвалилася урожаєм, тепер, набравши води в рот, мовчить про неуспіхи.

Зростає зацікавлення відзначенням молодих українських жінок

Ню Йорк, Н. Й. — Як інформують з Управи Союзу Українок Америки, проголошена ним акція розшукання якнайбільше молодих українських жінок, що визначаються у своїх професіях чи іншими визначними ділами та їх відповідно відзначити в часі XX Конвенції СУА у травні 1984 року знаходить широкий відгук в українській громаді.

Зацікавилися цією акцією не лише відділи СУА, але й поодинокі громадяни. Тому сподіються великого напливу зголошень таких кандидаток.

При тому треба підкреслити, що кандидатки не мусять бути членками СУА мають мати між 25 та 40 роками життя і відзначаються особливо в професіях, що досі були доменою мужчин.

Газети в Індіяні пишуть про Великий голод

Елкгар, Інд. — В місцевому щоденнику „Елкгарт Трут" з 4-го жовтня ц.р. поміщено розмову з Оленою Бахнівською, молодою українкою, яка працює в місцевій лікарні у відділі радіології. Вона розповіла із захопленням, про свою поїздку до Вашінгтону в дні 1-го і 2-го жовтня ц.р. і про свої переживання, коли вона враз з іншими ходила під совєтську амбасаду зі свічкою, а відтак в неділю брала участь у меморіяльній маніфестації та в меморіяльному концерті.

Автор статті точно і правильно інформує устами О. Бахнівської про Великий голод, і про маніфестацію, цитуючи також слова Ореста Дейчаківського з деклярації прочитаної в неділю біля совєтської амбасади та Андрія Білика з пресового комунікату.

У середу, 28-го вересня ц.р., щоденник „Таймс" в Геммонті, Індіяна, помістив за агентством Ассошіейтед Пресс інформаційну статтю про діяльність Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого голоду, про плянування маніфестаційних святкувань у Вашінгтоні і про пресову конференцію, в якій брав участь науковець Роберт Конквест.

ЗУСТРІЧ З ПРОФ. Г. КОСТЮКОМ

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 23-го жовтня ц.р., о годинї 2-ій по полудні тут в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-та вулиця (ріг 5-ої авеню), відбудеться зустріч з проф. Григорієм Костюком з нагоди появи його найновішої книжки „ У світі ідей і образів". Зустріч організує Дослідне Товариство „Пролог" і видавництво „Сучасність". У програмі: відкриття — Ніна Ільницька ,введення — проф. Юрій Шевельов, слово Автора, товариська зустріч при перекусці, вступ 5 долярів від особи.

ПОКАЗ МОДИ

Іст Ганновер, Н.Дж. — 86-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує тут в готелі Рамада Інн, ровд 10. Іст Ганновер, Н.Дж. в неділю, 23-го жовтня ц.р., о год. 4-ій по полудні — показ моди. У програмі: несподіванки, перекуска. Вступи: 10 долярів від особи; емерити і студенти — 5 долярів.

ПРЕЗИДЕНТ НАСТОЮЄ НА РОЗМІЩЕННІ РАКЕТ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен заявив у середу вечором, 19-го жовтня, що ЗСА не дозволять Сирії, якій „помагає і яку підбурює 7,000 совєтських дорадників і спеціялістів", щоб знищити шанси на стабільність в Ливані.

Президент Реґен також заявив, що ЗСА розмістять ракети в Европі, без уваги на хід переговорів з СССР в Женеві.

В телевізійній пресовій конференції з Білого Дому президент Реґен також сказав, що він не допускає, щоб „вільний світ стояв осторонь, а протока Гормуз", вихід з Перської затоки, була закрита Іраном для перевезення нафти. Як відомо, Іран погрозив закрити протоку, якщо Ірак, з яким іранці воюють вже від вересня 1980 року, використовуватиме французькі літаки Супер Етандар і ракети Егзосет проти іранських джерел нафти. Президент Реґен не подав подробиць про те, які військові дії можуть бути зроблені у випадку, якщо Іран закриє протоку.

„Хай вони цим журяться" — сказав Президент з приводу цього.

Більшість пресової конференції була присвячена нерозв'язаним проблемам в Ливані та триваючій небезпеці для 1,600 морських піхотинців на бейрутському летовищі. Президент та його дорадники переглядають тепер політику на Близькому Сході, але Президент не зробив найменшого натяку на якісь зміни.

Вже в минулому ЗСА критикували Сирію за її відмову бути податливішою в питанні виводу своїх військ з Ливану і за її підтримку протиурядових сил в Ливані. Тепер Президент сказав, що сирійці становлять „перешкоду на шляху" і, при російській допомзі, вони „вносять безлад і непорозуміння".

У відповідях на інші запитання із зовнішньої політики, Президент підсумував такі напрямки:

- Ініціятива його з 1-го вересня 1982 року про мир на Близькому Сході залишається в силі.
- Немає жадного порівняння між Ливаном і В'єтнамом і, особливо між проблемами морської піхоти і поразкою французів під Дієн Бієн Фу 1954 року, сказав Президент, тому, що французи „не мали „Ню Джерзі" при берегах, як ми маємо", натякаючи на військові кораблі в прибережних водах Ливану. Коли запитали Президента, чому морська піхота повинна залишитися на бейрутському летовищі, яке є вразливе на вогонь, Президент сказав: „Вони є частиною міжнародних сил Їх сектор якраз випав на летовище, а площі летовища є звичайно рівні".

Сподіємося, що Совєтський Союз буде „вести переговори серйозно" за досягнення угоди про контролю над озброєнням до кінця запропонованого Реґеном терміну, тобто до січня 1985 року, не зважаючи на „великі зусилля пропаґанди", яка тепер проводиться. Москва побачить, що ЗСА вирішили продовжувати розміщення в Західній Европі ракет і не будуть „односторонньо роззброюватися".

- Таємна дільнсіть є складовою частиною кожного уряду. Але Президент не пояснив подробиць особливих дій в Нікараґуа, уважаючи, що засекречення в таких випадках є конечне.

В АМЕРИЦІ

ЕДВАРД РОЛЛІНС, дорадник президента Роналда Реґена, заявив, що виборчий комітет для переобрання Р. Реґена, заявив, що виборчий комітет для переобрання Р. Реґена на другу каденцію вже розпочав свою працю але поки кандидат формально не зголосив це своєї кандидатури тільки зареєструвався у федеральній виборчій комісії, комітет обмежуватиметься тільки до збірки фондів на передвиборчу кампанію і творення стейтових виборчих бюр. Голова виборчої кампанії сенатор Пол Лексолт проголосить незабаром список стейтових голів, — заявив Роллінс кореспондентам.

ПАПА ІВАВН ПАВЛО II найменував бруклинського єпископа-помічника 60-річного Ентоні Бевілякву, сина італійських імігрантів, на єпископа Пітсбурзької дієцезії. Він замінить на цьому пості єпископа Вінсента М. Ленарда, який попросив Ватикан про звільнення його з обов'язків на 75-му році життя. В Піттсбурзькій дієцезії нараховується 910,000 римо-католиків і дієцезія входить до першої десятки. Усіх дієцезій в ЗСА є 176.

СЕНАТ ВІДКИНУВ більшістю голосів пропозицію сен. Джессі Гелмса, щоб відкласти законопроєкт про встановлення федерального свята для вшанування негритянського активіста і проповідника Мартіна Лютера Кінґа. Сенатор Дж. Гелмс і його прихильники роздали сенаторам документацію про М. Кінґа, у якій сказано, що він свого часу був пов'язаний з комуністами про що знали обидва Кеннеді Джан Ф. Кеннеді, президент ЗСА, і його брат Роберт Кеннеді, який був генеральним прокуратором і з наказу якого було встановлено підслуховування розмов Кінґа, підозріваючи його у ворожій до ЗСА діяльності. Присутній на засіданні сенатор Едвард Кеннеді обороняв потягнення своїх братів і позитивно висловився про встановлення додаткового свята. Дуже емоційно виступив з підтримкою законопроєкту нюйоркський сенатор Даніель П. Мойниген і після цього відбулось голосування в користь законопроєкту, який був схвалений голосами 78 до 22. Свято на честь М. Кінґа припадатиме у третій понеділок в січні.

КАТРИН МЕКДОНАЛД, вдова по конґресменові Леррі МекДоналдові, який разом з іншими 269-ма пасажирами південнокорейського літака загинув у хвилях моря після зістрілення літака совєтськими джетами, виграла пробні вибори в Марієтта, Джорджія, і вийшла першою у цих змаганнях не зважаючи не ведену проти неї гостру кампанію опонентів. 34-річна К. МекДоналд, яка є відомою антикомуністкою і членом Товариства ім. Джана Бирча, отримала 25,468 голосів, а її найближчий опонент Джордж Дарден 22,894 голоси. Обидвоє вони демократи формально, тому мусять вирішити цю справу в окремих виборах. Республіканським кандидатом на опорожнене місце в Палаті Репрезентантів є адвокат Дейв Селлерс, який отримав 20,970 голосів у передвиборах. Інші 14 кандидатів отримали менше як 5 відсотків голосів і тим самим відпали. К. МекДоналд обіцяла виборцям продовжувати працю розпочату її покійним мужем і обороняти консервативні принципи в Конґресі.

СЛУЖБОВЦІ ФЕДЕРАЛЬНОГО Бюра Інвестиґацій були змушені заарештувати шпигуна Джеймса Д. Гарпера, який, як відомо, передав комуністичним державам понад 100 різних документів про американські ракети „Минитмен" за 250,000 долярів, хоч його спільники перебувають ще на волі. ФБІ побоювалося, що обвинувачений у шпигунстві в користь Польської Народної Республіки Гарпер втече за кордон, а тоді ЗСА мусіли б робити окремі зусилля, щоб його видістати. У в'язниці він признався, що плянував виїхати до Канади.

ВІДТВОРИЛИ СЦЕНУ АТЕНТАТУ НА ПАПУ

Рим, Італія. — Мехмет Алі Аджа, турецький терорист, який 13-го травня 1981 року стріляв у Папу Івана Павла II і сильно поранив його, повторив свої рухи перед тим, як він приблизився до Папи і вистрелив на площі св. Петра в Римі. Він зробив це спеціяльно для болгарських правників, які намагаються оборонити і вигородити причетність болгарського громадянина Сергея Іванова Антонова, який буцім то помагав організувати замах на Папу.

Відтворення сцени безпосередньо перед атентатом було проведено на розпорядження італійського судді Ілряріо Мартелля, який проводив розслідування справи Аджі, а тепер займається справою С. Антонова. Суддя Мартелля і його співробітники відмовилися відповідати репортерам під час відтворення сцени і він також порадив Аджі мовчати.

Одначе, адвокат який боронить Антонова, Джузеппе Консольо, заявив, що повторення сцени перед атентатом нічого не дало і що він переконаний, що Антонов невинний.

Зате адвокат Аджі, П'єтро Д'Овідіо, сказав, що відтворення сцени не дискредитувало його. „Ми провели точне відтворення і воно не кинуло жадного сумніву на правдомовність мого клієнта", — сказав Д'Овідіо.

Суддя Мартелля дозволив болгарським оборонцям провести своє власне розслідування і допитати особисто Аджу після їх приїзду до Риму на 15 днів. Але подробиці їх розслідування не були опубліковані. Ці ж самі болгарські оборонці співпрацювали з суддею Мартелля, коли він їздив до Болгарії на початку цього року для розслідування на місці.

Аджа спочатку мовчав і твердив, що він діяв сам, але потім почав говорити і викривати спільників змови. Він назвав такими спільниками болгарів Антонова і ще двох інших. Антонова арештували в листопаді минулого року, а двоє інших болгарів втекли до Болгарії.

У СВІТІ

ОРГАНІЗАЦІЯ, ЯКА займається проблемами харчування і сільського господарства при ОН на своїй конференції в Римі, Італія, повідомила, що 22 африканські країни загрожені катастрофічним браком продктів харчування. Конференція 57-ох країн зібралася спеціяльно, щоб якось зарадити цій кризі. Генеральний директор організації Едвард Савма заявив, що він попросить учасників конференції збільшити допомогу продуктами харчування 22-ом африканським країнам, бо „ситуація в Африці є небезпечною". Криза, він сказав, є викликана не тільки несприятливою погодою, але також такими факторами, як „крайнє перенаселення, кочове господарство, слабості адміністративних систем і брак освічених людей і спеціялістів".

ГАЛЬМИ В ПЕРЕПОВНЕНОМУ автобусі відмовили, і він на повній швидкості з'їхав з гори в центр міста Медельїн, Колюмбія, врізався в будинок, загорівся і вибух, вбиваючи 30 осіб, повідомила поліція Медельїну.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Греції Андреас Папандреу заявив у вівторок, 18-го жовтня понад 100-тисячній ентузіястичній товпі народу, що Греція стала піонером серед европейських народів у боротьбі за збереження детанту. „Намагаючись відсунути нас, вони питають, чи ми з Заходом чи зі Сходом, а наша відповідь є: Ми за мир і підтримуємо тільки інтереси Греції", — заявив Папандреу масі народу, яка зібралася, щоб відсвяткувати другу річницю перемоги його соціялістичної партії у виборах.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРОКУРАТОР заявив близькому другові Леха Валенси, священикові Генрикові Янковскому, що він опинився перед обвинуваченням у трьох кримінальних злочинах з огляду на його протидержавні коментарі у своїх церковних проповідях. Л. Валенса, єпископ Ґданська та понад 700 прихильників прийшли привітати Янковского, як він вийшов з прокуратури після 35-хвилинного допиту. Янковский заявив, що він відмовився відповісти на запитання прокуратора.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Леррі Спікс заявив, що признання Москви, що вона має в Східній Европі свої ядерні ракети близького засягу, не здивувало ЗСА. Спікс відмовився прокоментувати розміщення ракет в Европі, але коротко заявив репортерам: „Ми не будемо обговорювати те, що ми знаємо, і коли ми знаємо це, ми не дивуємося".

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІНІВ Фердинанд Маркос не був присутнім, як було попередньо заплянowано, на засіданні спеціяльної сесії парляменту у вівторок, 18-го жовтня, і цим самим збільшив здогади про погіршення стану його здоров'я. Міністер інформації Ґрег Сендана заявив, що присутність президента Маркоса не обов'язкова, але не пояснив причини такої необов'язковости. Маркос відклав також декілька зустрічей минулого тижня, правдоподібно через поганий стан здоров'я."

ЕСПАНІЯ РОЗГЛЯНЕ ПИТАННЯ участи своїх військ у міжнародних силах миру в Ливані, якщо ливанський уряд звернеться до Еспанії з відповідним проханням. Повідомляючи про це, речник міністерства закордонних справ Еспанії сказав, що міністерство закордонних справ Ливану вже мало неформальні контакти з еспанськими дипломатами в Бейруті. Речник також сказав, що завданням еспанського контингенту правдоподібно буде спостерігати за виконанням перемир'я, але покищо важко визначити конкретну ролю і кількість еспанського контингенту.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, October 23:

- Special issue dedicated to the 50th anniversary of The Ukrainian Weekly, featuring an article on the newspaper's early years by Dr. Myron B. Kuropas, and a story about its first editor, the late Stephen Shumeyko.
- Rep. Matthew Rinaldo of New Jersey speaks out about the Ukrainian SSR's membership in the United Nations.
- John O. Flis on the aftermath of the 13th UCCA Congress and the Committee for law and Order.
- More media reports on the famine.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

У чию користь працює час

Опозиційні супроти президента Реґена демократи кажуть правду, що за час його трирічного урядування американсько-совєтські відносини погіршились, як ніколи від періоду холодної війни, і що страшенно напружилась міжнародна ситуація. Але вони промовчують, чому таке сталося. Дійсна причина така, що Реґен заявився був ще під час передвиборчої кампанії проти ратифікації договору про „обмеження" збройних сил, САЛТ-2, бо заповів, що буде переговорювати з СССР про „редукцію" існуючих арсеналів зброї, — не САЛТ, а СТАРТ. Однак ані переговори у Відні, що стосуються редукції військ і звичайної зброї в Европі, ані переговори у Женеві щодо нової редукції ракет середнього засягу не мають дотепер найменшого позитивного висліду.

Реґен обстоює становище, що Совєтському Союзові дійсно вдалося „наздігнати і перегнати" Америку в різних родах зброї і він змагає до осягнення рівности паритету. Совєтські правителі вірні своєму принциповому становищу; що не виречуться нічого, що мають, і орудують найбільш демагогічними арґументами про здогадний імперіялізм Америки, яка прагне зіштовхнути СССР на заднє місце щодо збройної сили. В західній пресі появилися розумні коментарі на цю тему: кремлівські володарі, мовляв, ведуть гру зволікання, сподіваючися, що в найближчих виборах в Америці, у жовтні наступного року, прийдуть до влади демократи, і що тоді легше буде переговорювати з демократичним президентом .

Очевидно, цей рахунок може виявитися фальшивим. Бо у цілому світі прийшов зворот некорисний для СССР. Остання трагедія зістрілення південнокорейського літака з його 269 невинними цивільними жертвами переконала остаточно наївних пацифістів, що Реґен має рацію, коли вказує на СССР, як на „найбільше зло" сучасного міжнародного світу. Кремлівські володарі підтримують пацифістичний рух у Західній Европі величезними сумами грошей та проникання своїх людей в різні західні організації. Але в Америці немає уже пацифістичних демонстрацій і немає вже прихильників одностороннього роззброєння ані прихильників „замороження" існуючого стану нуклеарної зброї. Змінився настрій, змінилася атмосфера, змінилося відношення до СССР у тому сенсі, що найширші кола народу пішли за голосом Президента. Вказувала на це резолюція в Конґресі і резолюція в Об'єднаних Націях, і вказують на це голоси всієї міжнародної преси, включно з американською.

Тому „рахунок на час", що ніби йде у користь СССР — дуже проблематичний. Можна сміливо твердити, що коли б навіть сталося таке, що Реґен не кандидуватиме на другу каденцію, або він чи інший республіканський кандидат (Джордж Буш?) перепадуть у виборах в користь демократичного суперника, то треба дуже сумніватися, чи політика у відношенні до СССР зміниться. З-посеред сімох дотепер зголошених демократичних кандидатів ніяких шансів вигри не мають колишній сенатор Джордж МекҐоверн ані сенатор Ґері Гарт — обидва відомі члени лівого крила Демократичної партії. Найбільші шанси — як за дотеперішніми опитами — має колишній віцепрезидент Волтер Мондейл, „поміркований", який проте має дуже поважного суперника в особі сенатора Джана Ґлена, колишнього астронавта і високого старшини, що його характеризують, як „найправішого" з-посеред демократичних кандидатів. Таким чином вже тепер видно, що у Демократичній партії занепала колишня панівна ліво-ліберальна течія і що демократичним президентом не стала би людина, яка пішла би по лінії шкідливих для Америки поступок у користь Совєтського Союзу.

„Рахунок на час" взагалі дуже ризиковний. Треба здогадуватися, що й серед кремлівської верхівки є люди, які здають собі з цього справу. Тому з близьких до Білого Дому кіл вийшла вістка, що треба сподіватися зміни совєтської тактики: замість дальше повторювати своє „нєт" — СССР буцім то виступить із якимись контрпропозиціями, які таки вможливили б ділові дебати за столом на тему забезпеки миру. Заява президента Реґена, що „двері до розмов про мир відчинені" знайшли таку відповідь Москви, що це „демагогія". Але війни не хочуть ані Америка ані СССР. І тому теперішня фаза виміни тільки гострих і різких слів мусить скінчитися. Реґен має рацію, що без уваги на характер, суть і цілі СССР — це імперія на одній із вільним світом пляненті. І тому, він противиться совєтському аґресивному імперіялістичному походові, але не виключає договорення на базі рівности збройних сил і такої верифікації, яка ґарантувала б мир.

Іван О. Флис

НАШЕ ЗМАГАННЯ ЗА ПРАВОПОРЯДОК

I.

Ми всі пам'ятаємо жовтень 1980 року. Це був місяць безславного XIII Конгресу. Але що робив і робить Український Народний Союз та вся українська американська громада від того часу?

Головний Екзекутивний Комітет УНС вийшов з XIII Конгресу сповнений побоювання та непевности. Це відноситься також і до української американської громади. Для людської істоти це цілком нормальне бути часом непевним, але коли мова про XIII Конґрес, то ніхто не сміє підозрівати в непевності Головний Екзекутивний Комітет УНС. Тих семеро чоловіків і жінок є обрані і від них очікується, що вони вестимуть УНСоюз, що є найбільшим у кількості членів, найбагатшим у майні, найстаршим роками існування та найбільш терпеливим у своєму відношенні та в своїх акціях.

Делеґати УНС схвалили однодушно, щоб УНС вийшов з XIII Конґресу. УНС вийшов. Так само вчинили 26 інших крайових організацій, як і ті, що їх не пораховано. У Конґресовій залі залишилися тільки організації Визвольного Фронту, деякі дійсні, а деякі паперові. Після великого ісходу заля була напівпорожня.

Ми повернулися до бюр УНС у понеділок після безславного Конґресу. Ми очікували, що хтось десь колись скаже щось підбадьорююче. Але так не сталося. Ми пили нашу каву і мимрили дуже мало. Розмови ставали плавніші, як ми кінчали нашу каву. Плавніші і голосніші.

„Ми мусимо видати заяву та надрукувати її у 'Свободі' й 'Українському Тижневику'. Наші члени і вся українська громада мусять бути впевнені, що Головний Екзекутивний Комітет не опустив інтересів УНС і не покинув української громади". І ми відразу почали оформлювати таку заяву.

УНС завжди слідкував за тим, що діється в нашій громаді і, де це було конечне, бив у барабан , як громада прочищувала свої ряди. Вистачить пригадати події з-перед Першої і Другої світових воєн, щоб переконатися, що УНС виконує ролю громадського сторожа, як приходиться захищати інтереси і безпеку української американської громади.

Тих з нас, що вийшли з XIII Конґресу, відразу натавровано і таврується по сьогодні — згідно з контрольованою бандерівцями пресою — як „не-демократів", таких, що „не вміють програвати".

У тій пресі немає згадки про дійсні причини того, чому в УККА, крім бандерівців, ніхто інший не залишився. Немає згадки про засекреченість, з якою Визвольний Фронт приготовляв свій виступ проти цілого небандерівського українського американського світу. Немає згадки про захоплення біля півміл'йона долярів майна в депозитах, посілостях і готівці, що його скомасувала ціла українська американська громада. Ніколи нічого не згадано про втрату довір'я з боку української американської громади до свого проводу після того, як він дозволив одній політичній партії захопити громадське добро і громадські надбання.

Безпосередньо після виходу з XIII Конгресу, 27 організацій, які вийшли із залі нарад, об'єдналися в Комітет за Правопорядок в УККА з метою встановити один голос в процесі переговорів, які — на нашу думку — з певністю мали відбутися в недалекому майбутньому. Я не думаю, що була одна особа, яка бажала другої центральної української організації, яка виконувала б для української громади таку саму службу, яку виконував УККА. Ми всі бажали реорганізації УККА в такий спосіб, щоб у майбутньому жадна політична організація, чи група політичних організацій, не могла захопити контролі та використовувати УККА для своїх власних вузьких цілей.

Ніхто з нас не думав, що УККА пробуватиме про-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Шостак

Тріюмф Меморіяльного концерту

Кульмінаційним, могутнім, завершуючим акордом Меморіяльних відзначень 50-ліття штучно організованого Москвою Великого голоду 1932-33 років на Україні був великий Меморіяльний концерт, який відбувся 2-го жовтня ц. р. в Концертній залі Культурно-Мистецького Центру імени Кеннеді у Вашінґтоні.

В програмі концерту взяли участь славнозвісні українські оперні співаки — меццо-сопрано Рената Бабак і бас-баритон Андрій Добрянський, хор „Думка" з Ню Йорку (диригент Семен Комірний) з'єднаний з українським хором Вашінґтону (диригент Петро Круль) і Українська Капеля Бандуристів імени Тараса Шевченка з Дітройту (мистецький керівник Григорій Китастий). Всі сольові і хорові номери програми Концерту, крім пісень у виконанні Капелі Бандуристів, виконувалися під супровід великої відомої Симфонічної оркестри Ферфекс у складі 108-ми музикантів (мистецький керівник і диригент Вілліям Гадсон). Ця оркестра виконала прем'єрні в ЗСА твори музики українських композиторів.

Програма концерту складалася з творів українських композиторів М. Лисенка, В. Кирейка, В. Верменича, С. Людкевича, А. Гнатишина, Г. Китастого, а також з тематично підібраних арій і дуету з опер Дж. Верді.

Після урочисто-могутнього виконання оркестрою, хорами і публікою, яка повністю заповнила залю, американського і українського державних гимнів і зачитання привітального листа президента ЗСА Р. Реґена, концерт відкрив арією Остапа з опери М. Лисенка „Тарас Бульба" А. Добрянський. Глибоко-емоційним, вокально-бездоганним виконанням цієї арії співак створив в уяві слухачів сповнений болю образ Остапа, який оплакує смерть свого брата Андрія. Вдячні слухачі нагородили співака захопленими оплесками.

„Спалена пісня" В. Верменича у виконанні меццо-сопрано В. Бабак, в надзвичайно ефектовному супроводі оркестри, прозвучала закликом до протиставлення злу у всіх його формах. Арію Мавки „О, не журись за тіло" з опери В. Кирейка (лібретто Лесі Українки) „Лісова Пісня" співачка виконала своїм чистим, дзвінким голосом, відтворюючи ніжність почуття музичного твору, сповненого чарівности і глибокого філософського змісту про тимчасовість тіла і вічність душі. Виступ Р. Бабак слухачі сприйняли довготривалими оплесками.

Один з найкращих інтерпретаторів творчости великого Кобзаря України Тараса Шевченка М. Лисенко майстерно і переконливо передав у музиці могутній заклик поета до національного ви:звolення, епічні, героїчні картини боротьби за незалежність народу, глибокі філософські узагальнення і зворушливі почуття, що сповнюють твори великого поета. Зміст кантати „Б'ють пороги" — картини героїчного минулого України, заклик до боротьби з поневолювачами народу. Твір складається з п'яти епічно-героїчних, драматичних і ліричних епізодів, що йдуть один за одним без перерви, вони чергуються в залежності від змісту поетичного тексту і створюють цілком новий для української музики XIX сторіччя тип кантати-поеми з наскрізним, безперервним, вільним музичним розвитком. Своїм виконанням цієї Кантати Український хор Вашінґтону і хор „Думка" в дупроводі оркестри Ферфексу з великим успіхом і майстерністю передали ідейний задум твору, закінчивши її тріюмфальним акордом, який зірвав публіку з крісель, викликавши стоячу овацію.

Таку ж стоячу овацію зібрала наша славна Капеля Бандуристів, у високомистецькім виконанні якої захолені українські і американські слухачі почули глибоко-релігійний псалом „Блажен Муж" (ар. А. Гнатишина), трагічно-жалобну „Чорна рілля ізорана" (муз. С. Людкевича), патріотично-героїчний марш „Вставай, народе" (муз. Г. Китастого) і широку, як душа українського народу, „Реве та стогне Дніпр широкий" (ар. Д. Крижанівського).

В сповненій туги за поневоленою батьківщиною і гнітючих страждань від перебування в неволі арії Аїди „О, моя батьківщино", з однойменної опери Верді, Р. Бабак проявила всі найкращі якості свого чудового голосу і артистичного таланту і найщиріші почуття серця. Співачка має гідну подиву дикцію, силу, гнучкість і чистоту голосу, м'який тембр і досконалу майстерність артистичного виконання. Її виконання цієї арії слухачі сприйняли щирими оплесками.

Зворушливо, з великим почуттям журби за долю свого народу прозвучала у виконанні А. Добрянського арія Захарії з опери Верді „Навуходоносор". Своїм сильним, приємним, оксамитного тембру голосом А. Добрянський зумів передати всю глибину трагедії народу, вигнаного з батьківщини жорстоким загарбником.

Дует ігумена манастиря Ґвардіяно і позбавленої пристановища, доведеної до відчаю, осиротілої внаслідок трагічних подій Леонори з опери Верді „Сила Долі", у виконанні Р. Бабак і А. Добрянського, чудово вписався в тематичні рамки Концерту. Цей дует наші співаки виконали з великою майстерністю, витонченими нюансами і емоційною наснаженістю.

В увертюрі до опери „Тарас Бульба" М. Лисенка віддзеркалюється основна ідея визвольної війни українського народу проти поневолювачів в цілеспрямованій музичній темі — закликові до дальшої боротьби. Будучи насамперед чуйним, гармонійно обдарованим музикантом і маючи багатий внутрішній слух, що дозволяє йому слухати партитуру до того, як вона прозвучить з оркестри, Вілліям Гадсон йде у виконавстві від музики до диригентства, а не навпаки. Його завжди глибоко хвилюють проблеми музики як живої мови, тобто насамперед мистецтва інтонаційного, в якому якість вимови, артикуляція несе в собі суть даної музики і перетворює музичний звук в носія ідей, — Гадсон прагне зробити диригентську техніку податливою, чутливою, подібно до органів людської мови, щоб музика звучала насамперед як жива інтонація, овіяна емоційним полум'ям, інтонація, що правдиво відтворює задум твору. Тому Симфонічна оркестра Ферфексу під його керівництвом з великим успіхом відтворила український мелос музики і викликала у публіки бурхливе захоплення і стоячу, довготривалу овацію.

Музична мова опери „Тарас Бульба" нерозривно зв'язана з українським музичним фолкльором, але майже ніколи не є буквальним цитуванням окремих зразків. За вийнятком одного народного героїчного маршу козаків „Взасвіт встали козаченьки", які на заклик свого полковника Тараса Бульби вирушають у похід проти ворога. Цей марш з'єднані хори й оркестра проспівали з надзвичайним натхненням і героїчним завзяттям. Ентузіязм публіки не мав меж і в стоячій овації вона не пускала виконавців зі сцени, аж поки вони не виконали на „біс" бравурний патріотичний

(Закінчення на стор. 4)

Людмила Волянська

ДОБРЕ, ЩО ПРО ЛЮДОЇДСТВО ЗАБУТО...

III.

Виглядає при цьому, що й Українську Матір бажає дехто скинути з п'єдесталю, на якому вона стоїть з незапам'ятних часів. А над нею, за одним, за одним заходом , кинути тінь і на Матір Христову, „що не витримала болю, не витримала муки, упала на обніжок, хрестом схрестивши руки". Оця Мати ожила тепер на прегарних і потрясаючих своєю глибиною полотнах Богдана Певного і Віктора Цимбала. Натомість і в деяких поетів, теперішних і давніших, про Матір чи її дітей є дуже кривдячі їх рядки. Щоб не бути голословним, згадаю вірш О. Олеся „Слухайте" (з 1922 року), де є про „варіння дитини"... Пресумне явище й рядки в Юрія Клена „Прокляті роки", де таке ж оскарження кинуто проти опухлих дітей, що „дивляться ласо" на свою опухлу сестричку. Тут якесь велетенське непорозуміння. Адже дитина, голодна чи сита, не облизуватиметься на вигляд навіть поросяти чи курки, які бігають по подвір'ї, чи й забиті лежатимуть перед нею, бо людська дитини, у відміну від пса академіка Павлова (дослід з рефлексами) не виділятими слини при вигляді „дичини", бож не зуміє провес[т]и ниточку від „сировини" до готової їжі (цей вірш Клена, сам незвичайно сильний і добрий, має ці два кривдячі українських дітей рядки. Їх у промові на одному великому вічі з приводу Українського голокосту приписав один прелеґент перу Євгена Маланюка, а за ним так надрукували і одна-дві українські періодики).

Але була інша страшна похідна Великого голоду: викрадання дітей або молодих осіб і убивання їх кримінальними злочинцями по підворітнях з „бизнесовою" метою, — вироблювши з них „м'ясні продукти", продавати це по міських базарах, на „чорному ринку" для звичайнісінького ґешефту. Такого не робили голодні селяни, бож і базарів по селах не було і „заградітельниє отряди" ҐПУ стояли навколо сіл, щоб голодуючі не спасалися втечею до міст і поза Україну, де голоду не було.

І ось про цих „ґешефтярів" ніде у спогадах досі я не прочитала ніже рядка. Але насправді свідки Великого голоду, що мешкали по містах, і тому вижили, можуть собі про це добре пригадати. З власного досвіду скажу, що, мешкаючи з матір'ю і малою сестричкою на Пушкінській вулиці ч. 3 в Києві — (Батько, „ворог народу", був розстріляний у процесі СВУ в лютому 1930 року), якраз поруч славнозвісного Будинку Вчених, ексклюзивного Клюбу київської інтелігенції, якого мій батько до арешту був завідувачем, я, мала, часто чула від матері пересторогу не йти по нашому боці вулиці навіть уранці до школи, якщо ще було темно, бо в дворі, чи то під числом 9 чи 11, вже точно не пригадую, на цій же Пушкінській був у дворі „притон", домівка „вурків" — кримінальників, які, як поговорювали загально домашні господині на нашій вулиці, — викрадали дітей... Про це, — говорили також, — знала міліція, і не виключено, що „співпрацювала" з цим „соціяльно спорідненим до пролетаріяту" вуличним елементом. Цих кримінальників, не переносно, а дослівно торгівців людською трагедією, ніхто не арештував і ніхто „не пристрілював на місці", як це ставалося з людоїдками-селянками, приловленими на гарячому вчинку, якщо вірити деяким спогадам „очевидців людоїдства". Уважаю, що ці спогади, „пригадані", як каже примовка „для красного слівця", є великою обмовою нашого безталанного народу...

Також пам'ятаю, з яким „святим обуренням" відгодовані жінки партійців та інших совєтських властьімущих з обуренням і огидою розповідали у спільній „комунальній" квартирі про таких ось нещасних, доведених до звірячого стану голодних, які ставали людоїдами. З розмов таких випливало зовсім прозоро, що... „так їм і треба". Були серед цих обурених критиків-суддів нашого народу і ті, що не тільки з партійних розподільників , а й з Америки діставали доляри, за які купували найкращий харч по т. зв. „торгсінах" (торговля с иностранцами). Там можна було виміняти харчі за золото, якого — після відповідного „указу" здати все золото державі — не багато було на руках в українців. Натомість неукраїнці таке золото мали й міняли його в „торгсінах". І диво-дивне — їх за попередню невіддачу золота ніхто не карав. Про ці речі також колись чейже буде списано спогади.

Будучи при цій драстичній темі голодоморства, не від речі пригадати тут інше голодування — голодування добровільне ірляндців-революціонерів, які добивалися у той спосіб звільнення Північної Ірляндії від англійців. Ми всі пригадуємо героїзм і жертву тих борців за ідею і докладні описування американською пресою всіх їх героїчних вчинків, голодових добровільних страждань. Тоді також, в ім'я „об'єктивної правди", появилися було одна-дві статті у пресі, згадка у телебаченні чи радіо, про „будні" цих голодуючих. Про те, що на такому-то і такому дні ці добровільно голодуючі, вже майже ходячі кістяки, починали „робити під себе" (бо вже так людина влаштована, що організм не працює як слід, коли нема правильного обміну речовин). Було написано про те, що дехто з цих напівумерлих насправді вже людей і, мабуть, вже не при своєму розумі, уживав екскрементів як „фарбу", якою „розмальовували" тюремну камеру, де вони сиділи. Пригадую також обурення багатьох патріотів-ірляндців, які запротестували проти таких натуралістичних репортажів і докладности описів навіть якщо, об'єктивно, це мало місце, бо таке описування принижувало високу жертву життя цих борців за об'єднання Ірляндії. І справді, у випадку ірляндців навіть чужі засоби масової інформації облишили ці „об'єктивні" рапортування. Бо кому таке потрібне?

Не повинні і ми згадувати про канібальство, якого не було аж так багато, навіть якщо таке когось кличе з „науковою метою". Натомість помолимось за померлого лютою смертю нашого „найменшого брата", українського селянина, обійняти якого щиро по-братньому кликав ще Шевченко в Посланії. Помолимось одночасно і за тих (чи і за себе, або своїх батьків чи

(Закінчення на стор. 4)

Яр. Климовський

ДЕСЯТЬ ДНІВ У МОНТРЕАЛІ

II.

Похвали гідним є факт існування в Монтреалі української радіогодини. Ця радіогодина проходить кожної суботи від першої до другої години по полудні. Ця програма підтримує жевріння українського духу, який, на превеликий жаль, у вільному світі в деяких місцевостях ледь-ледь відчутний. Добре подумана схема самої передачі — оголошення чергуються з перлинами української музики, до речі добре підібраної. Керівництво радіогодини запрошує до короткого слова духовних і світських осіб. У програмі є дещо з української історії й культури.

Мова задовільна, хоч тут і там трапляються деякі помилки, які легко дадуться усунути, наприклад, непотрібно зм'якшувати деякі слова: пісня, а не пісьня, жалібні, а не жальібні, фасонів, а не фасоньів, п'ятнадцять, а не п'ятнатцять зате не сороктретому, а сороктретьому; також не желізо, а залізо. Та цих декілька помилок протягом години можна простити. Віриться, що при добрій волі, згодом це все буде справлено. Не дивлячись на ці незначні мовні прогріхи, тисну правицю панству Опарикам, власникам Радіогодини і їхнім дуже добрим співпрацівникам панству Дідухам за їхнє зусилля і дуже добрі висліди праці, бо без цієї радіопрограми життя українців в Монтреалі й околиці було б помітно збіднене. Щасти їм Боже в дальшій праці.

• • •

Накінець про одну імпрезу, до якої інше ставлення в Канаді, інше в ЗСА.

Та не лише до такої імпрези є різне ставлення. У Монтреалі в часі футбольних змагань Торонто-Монтреаль я бачив десятки українців і вони раділи перемогою монтреальської дружини, а, наприкладу Філядельфії, коли була тут американська професійна футбольна дружина, то на змаганнях було заледве декількох українців, а й з тих були такі, що були б раді, щоб філядельфійська дружина програла.

Та я хочу говорити про зовсім іншу імпрезу — про „Червону Руту" і солістку Софію Ротару.

У Монтреалі українці ходять на такі імпрези, бо знають, що члени ансамблю такі самі люди, як ми, а ті, що ними „піклуються", це „позасценічна" справа.

Цей вокально-інструментальний ансамбль з України виступив у Експо у французькому павільйоні. Ним керує Анатоль Євдокименко. У складі цього ансамблю сім осіб, — шістьох чоловіків і одна жінка, а крім неї відома і вже згадана Софія Ротару.

У відрізненні до цього роду американських ансамблів „Червона Рута" негаласлива й елеґантно зодіта. У виконавців добрі голоси, водночас ці самі особи знамениті інструменталісти, деякі з них грають на кількох інструментах. Молода жінка (до речі вони всі дуже молоді і вродливі) зчаста виконує сольові партії та навперемін грає на скрипці. Жестикуляція виконавців і їхній сценічний рух гармонізують із текстом. Там нічого немає зайвого. Більш-менш у половині їхнього виступу — скажім, — на тридцятій хвилині виходить на естраду широковідома в Европі пісенькарка Софія Ротару, лавреатка кількох перших нагород на міжнародних конкурсах легкої пісні, до речі й ансамбль „Червона Рута" теж кількакратно нагороджений на таких конкурсах. З цією хвилиною вона на естраді до кінця виступу.

Серед семи награних Софією платівок є одна п. н. „Софія Ротару співає пісні Володимира Івасюка". Тут коментарі зайві.

Софія Ротару, культурна співачка з музичними студіями, добра акторка й у неї багато сценічного шаржу. Вона, — кажуть, — мабуть півмолдаванка, півукраїнка. Виступала з „Червоною Рутою" у трьох фільмах. Керівник ансамблю, Євдокименко — її чоловік. Ротару визначається знаменитою інтерпретацією виконуваних пісень і, як сказано, самою сценічною появою. І коли до цього додамо її фінезійні рухи, жести і гру обличчя, не згадуючи прекрасної стилізованої сукні, то не дивно, що вона має великий успіх у публіки. Отримала Ротару від місцевих українців китицю квітів. Виконуючи пісеньки, декілька разів сходила з естради з посилювачем поміж публіку.

„Червона Рута" — ансамбль не лише зіспіваний, зіграний, але дуже добре презентується та вже на перший погляд ока дається любити.

Був я ще на фільмі „Ля Травіята". Цю відому оперу не зфільмовано зі сцени, а спеціяльно; зроблено справді високомистецький фільм у пленері й чудовому нутрі. Не рецензую його, а лиш усім поручаю цей фільм-шедевр.

Сповнений гарних імпресій, скріплений фізично і духово, повітряною лінією „Істерн", я відлетів „у свояси".

НАШЕ ЗМАГАННЯ ЗА ПРАВОПОРЯДОК

(Закінчення зі ст. 2)

довж,вати своє існування без тих 27-ох і більше організацій, які вийшли з XIII Конґресу. Ми всі вважали, що наш вихід з Конґресу заставить УККА до негайної переоцінки і перевірки цілої структури цієї центральної української організації. Ми мало здавали собі справу з того, що організація, яка перебрала контролю над УККА, не вчинила того із давніх добрих американських громадських мотивів, але керувалася ідеалами далекими від демократичних і далекими від оригінальних цілей УККА — служити українській справі.

Якщо українська американська громада сьогодні поділена, то це не з вини тих організацій, що стоять збоку від УККА. І якщо треба приписати комусь вину за поділ нашої української американської громади, то насамперед треба встановити вину і відповідальність за причини нашого виходу із залі нарад XIII Конґресу Українців Америки. Не ці 27 організацій провинилися захопленням керівних органів УККА і не їхня вина у зіпханні братських союзів, які ніколи не провинилися захланністю, до підрядного стану в рамках УККА, як і не провинилися ці організації захопленням біля півмільйона долярів майна, що є власністю української американської громади, не провинилися ці організації обманом, шиканами і викрутами перед і під час XIII Конґресу, як і не провинилися вони намаганням накинути іншим своє політичне думання.

Члени Комітету за Правопорядок в УККА протягом понад двох з половиною років робили всі заходи, щоб довести до єдности в нашому громадському житті. Комітет за Правопорядок завжди був готовий на розмови з УККА, слухати пропозицій на посередництво з кожного боку: ієрархії, священиків, організацій чи поодиноких осіб. Усе на ніщо.

Отже, щоб читачі мали повний образ тих зусиль, що їх пороблено для привернення єдности в нашій українській американській громаді, подаю в дальшому загальний огляд тих зусиль, зроблених на підставі подрібних записок.

ПЕРША СПРОБА

Комітет за Правопорядок в УККА негайно після свого оформлення вислав листа професорові Левові Добрянському, президентові УККА, інформуючи його про те, що члени Комітету за Правопорядок бажали б зустрітися з ним і з кожним іншим, кого він приведе зі собою, щоб обговорити можливий компроміс відносно проблем, які виникли між Визвольним Фронтом, що на XIII Конґресі захопив контролю керівних органів УККА, і тими крайовими організаціями; які вийшли з конвенційної залі XIII Конґресу, протестуючи цим проти поведінки конґресової Президії, проти засекречення підготови і ведення XIII Конґресу, та проти повного нехтування і ламання статуту, звичаїв і традицій УККА на XIII Конґресі.

Комітет бажав собі, щоб зустріч відбулася можливо якнайшвидше в Українському Інституті Америки. Жадної відповіді не одержано від проф. Добрянського. Мґр Іван Базарко, адміністраційний директор УККА, поінформував нас, що д-р Добрянський зустрінеться з нами 12-го грудня 1980 року. Проте, зустріч відбудеться не в Українському Інституті Америки, як ми прохали, але в приміщеннях УККА. Щоб не загрожувати можливостям будь-яких дальших розмов між обома сторонами, наш Комітет погодився на пропозицію, що її передав мґр І. Базарко.

Перше повідомлення про зустріч, яка мала відбутися 12-го грудня 1980 року, вислав УККА за підписом інж. Євгена Івашкова як секретаря УККА, та мґра І. Базарка як екзекутивного директора. В повідомленні датованому 24-го листопада 1980 року, м. і. сказано:

> Вельмишановні!
> В імені Президії УККА проф. Лева Е. Добрянського просимо Вас на президентську зустріч в цілі обговорення справ XIII Конґресу УККА.
> Ця зустріч відбудеться в п'ятницю 12-го грудня 1980 р. в год. 7-ій вечора в конференційній залі УККА.
> Ці спільні сходини повинні би розв'язати конструктивно дисонанси й непорозуміння, що повстали з різними центральними крайовими організаціями, складовими частинами Українського Конґресового Комітету Америки.

Повідомлення було скероване до Українського Народного Союзу, Українського Братського Союзу, Союзу Українців Католиків „Провидіння", Української Народної Помочі, Союзу Українок, ОДВУ і Асоціяції Українців Америки. Комітет за Правопорядок в УККА не був згаданий. Мабуть думали: іґноруймо його і він зникне!

Немає певности, чому в це повідомлення були включені „Провидіння" і Народна Поміч. Ці дві організації не вийшли з безславного XIII Конґресу.

Ми довідалися, що проф. Добрянський настоював на цій зустрічі, але інші в УККА були проти неї. Мовляв: „жадна організація не виступила з УККА, отже про що говорити? А всі ті, що вийшли з XIII Конґресу, можуть повернутися до УККА та зайняти зарезервовані для них місця". В дальшому це мало стати їх головним арґументом у всіх розмовах. Для опозиції було ясно, чого Визвольний Фронт бажав від них: „Вертайтеся до УККА, а ми вам тоді скажемо, що робити!"

У склад делеґації УККА на цих перших розмовах входили: Іван Базарко, Ігнат Білинський, Аскольд Лозинський, Лев Футала, Євген Івашків, Олекса Калиник, Ярослав Савка і Богдан Тодорів.

Делеґацію Комітету за Правопорядок становили: д-р Богдан Шебунчак, Іванна Рожанковська, Роман Данилюк, Іван Олексин і підписаний.

Як ми ввійшли, всі були напружені. Ми стиснули деякі руки та почали деяку балачку без будь-якого значення, щоб злагіднити напружену атмосферу.

Д-р Добрянський започаткував розмову похвалою обох сторін за бажання полагодити існуючий розлад. Він закликав до об'єднаного фронту для зустрічі викликів, що стоять перед усіми українцями.

Комітет за Правопорядок не думав дати втягнути себе в полеміку з Комітетом проф. Добрянського. Ми знали, що це не буде легко переконати їх у правильності нашої справи. Ми очікували, що д-р Добрянський використає свій вплив. Але він цього не зробив. Ми очікували, що він щонайменше буде невтральний. Але він не був.

Члени делеґації УККА завважили на конференційному столі мій звукозаписувач. Вони були проти того, щоб рекордувати наші розмови і дали це до зрозуміння. Щоб дальше не антагонізувати наших противників, я відклав записувач.

Ми знали, що коли проф. Добрянський на останньому засіданні Екзекутиви УККА запропонував „президентську" зустріч з нашим Комітетом, то лідери Визвольного Фронту не погодилися і додали йому до помочі такі великі калібри Визвольного Фронту, як Ігнат Білинський, Лев Футала, Аскольд Лозинський, і Євген Івашків.

Хоч цю зустріч скликав проф. Добрянський і він вповні здаючи собі справу з причин нашого виходу з XIII Конґресу, сам міг запропонувати умови порозуміння, він звернувся до нашого Комітету із запитом: „Чого ви собі бажаєте?"

Тоді наш Комітет, щоб продовжувати розмови, не мав іншого виходу, як з'ясувати свої вимоги. Ми пред'явили, що компроміс можна досягнути тільки на підставі таких чотирьох точок:

1. Повний поворот до Статуту УККА з 1976 року та до цілей, для яких УККА був створений;
2. Поворот до ротаційної системи на пості екзекутивного віцепрезидента УККА, в якій цей пост займали по одному рокові представники братських союзів:
3. Поворот до первісного характеру УККА як патріотичної громадської установи, а не партійно-політичної організації, як це продемонстровано на XIII Конґресі;
4. Попереднє схвалення справ для порядку нарад Екзекутиви та Крайової Ради УККА. Порядок нарад повинна схвалювати Президія Екзекутиви чи якесь інше тіло, членство в якому буде наперед узгіднене.

Поворот до статуту з 1976 року перед безправним збільшенням складу Екзекутиви з 15 до 25 осіб ґарантуватиме демократично наставленим організаціям однаковий голос, бо збільшення тієї кількости до 25 осіб давало Визвольному Фронтові абсолютну більшість в Екзекутиві УККА.

Точки 2-га і 3-тя самозрозумілі.

Точка 4-та мала ґарантувати, що Екзекутива і Крайова Рада УККА розглядатимуть і вирішуватимуть на своїх нарадах тільки такі справи, на розгляд і вирішування яких була попередня згода. Це не допустить до повороту „справи Григоренка", яка мала стільки зайвої уваги на нарадах УККА та в українській пресі, і все це у висліді підбурювання з боку Визвольного Фронту, який представляв це як більшу проблему української американської громади.

Щодо точки 2-ої, делеґати Комітету за Правопорядок уважали її за дискусійну і,якщо інші справи були б позитивно полагоджені, то братські організації відступили б від ротаційної системи частинно чи навіть вцілості. Український Народний Союз і Український Братський Союз добровільно на це погодилися.

Першим забрав голос Ігнат Білинський і повідомив, що тільки дві з чотирьох запропонованих точок можуть бути дискутовані, а це: поворот до ротаційної системи на пості екзекутивного віцепрезидента УККА та встановлення відповідного тіла, яке апробувало б порядок нарад для Екзекутиви і Крайової Ради УККА. Точок 1-ої і 3-тьої немає потреби обговорювати, бо Статут УККА — в опінії І. Білинського — на XIII Конґресі не був порушений, а первісні цілі УККА — на його думку — точно і послідовно придержуються.

З другого боку твердо відповів д-р Шебунчак. Він вважає, що XIII Конґрес був незаконний. Він знав, що друга сторона була вперта на цьому пункті, але він кинув цю кістку для компромісу. Він заявив, що постанову Статуту з 1976 року відносно 15-ох членів Екзекутиви УККА можна буде компромісово узгіднити, якщо будуть полагоджені всі інші справи.

Представники УККА пропонували, щоб д-р Шебунчак погодився на дворічну каденцію на пості екзекутивного віцепрезидента УККА від ОДВУ, а два роки цей пост займав би І. Білинський від Визвольного Фронту. Д-р Шебунчак, здаючи собі справу з того, що це була хитро подумана спроба вбити клина між братські союзи і їхнього союзника ОДВУ, відкинув пропозицію, кажучи, що ОДВУ має в УККА таку репрезентацію, якої вона потребує, отже не бажає собі компромісу в цій справі „Моя організація була проти того, щоб такий пост займали політичні лідери", — заявив він.

Ігнат Білинський обстоював, що братські союзи вже не виконують корисної служби для УККА. Він стверджує, що тепер найбільшу роботу в терені виконує Визвольний Фронт, і коли б цей Фронт вийшов з УККА, то УККА вкоротці провалився б. Досить проблематичне заключення — думали в нашому Комітеті. Чи „Свобода" і „Народна Воля" не є частинами братських союзів? І. Білинський правдоподібно тепер бажав би, щоб вони не були!

Д-р Шебунчак, який є головою ОДВУ, підкреслив одну важливу справу, хоча він сам репрезентує політичну партію, мельниківців, а саме, що українська громада не бажає собі опанування будь-якою політичною партією. Це одне коротке і стисле речення з'ясовувало цілу справу. Представники УККА поводилися так, ніби ця справа ніколи не була на порядку, і швидко змінили тему.

Інж. Івашків, завваживши, що справи починають вихоплюватися з порядку, арґументував, що ротаційну систему він передбачав як нашу головну проблему. Отже, знову спроба порізнити братські організації з їхніми союзниками. Він признав, що українські братські союзи були вірні до УККА і в минулому виконали для нього велику працю. Вони повинні мати місце в ротаційній системі. Він пропонував, щоб ці зустрічі і переговори для компромісового наладнання розбіжностей продовжувати що два тижні, аж компроміс буде досягнений. Але він заявив, що він — мовляв — не є репрезентантом Визвольного Фронту і тому, ми не знали, чи і наскільки його пропозиція заслуговує на довір'я.

Несподіванкою для нашої делеґації — зваживши на факт, що цю зустріч скликав президент УККА проф. Добрянський з метою звести обі сторони для обмірковування їх розбіжностей — було запевнення проф. Добрянського, що „основним арґументом є факт більшости голосів", очевидно апробуючи перебіг цілого Конґресу, бо його результат репрезентував „волю більшости". „Визвольний Фронт тяжко працював для здобуття більшости і повинен дістати признання за ту працю". Він продовжував, що „ми мусимо рахуватися з основною дійсністю — більшість має владу".

Він не знав, як дуже ми з ним не погоджувалися.

Лев Футала видвигнув ще одне запрошення для д-ра Шебунчака (усе, щоб ділити і панувати) — щоб Білинський (бандерівці) і д-р Шебунчак (мельниківці) поділилися чотирирічного ротацією по два роки. Але з цим він далеко не зайшов.

Мені запропоновано, щоб я вичислив, справу за справою, порушення Статуту УККА і перед і під час Конґресу. Я погодився приготовити такий звіт протягом двох тижнів і представити його на черговій зустрічі.

На цій першій зустрічі прийшло до деякого дуже важливого розвитку. Поперше — як це заявляли І. Білинський і А. Лозинський — „Флис є проти Визвольного Фронту". Нісенітниця! Флис, як адвокат, 25 років співпрацював з бандерівцями, як і співпрацював з усіми іншими членами нашої громади. Леопард не змінює своїх латок протягом одної ночі.

Визвольний Фронт представляв, що ротаційна система у виборі віцепрезидента становила найгострішу проблему, яку ми мали перед собою. Мовляв, вихід з XIII Конґресу відбувся тому, бо братським союзам відібрано ротаційну систему. Тим часом, у виході взяло участь усе небандерівське зібрання. Чому? Якщо ротаційна система була на XIII Конґресі найбільшим подразненням — як це тепер твердить Визвольний Фронт — то чому з XIII Конґресу вийшло 27 організацій, а не тільки два братські союзи?!

Обидві сторони, накресливши свої безкомпромісові лінії, на пропозицію інж. Івашкова погодилися на те, щоб чергову зустріч відбути 16-го січня 1981 року в канцелярії УККА.

Перед другою зустріччю мене, за посередництвом мґр І. Базарка, запрошено на зустріч з інж. Є. Івашковим, одним із учасників нашої першої зустрічі. Я погодився. Наш Комітет за Правопорядок був поінформований, що така зустріч відбудеться, щоб опозиція не могла видвигати, мовляв „Флис уже говорить з нами про поворот УНСоюзу до пастви".

Нічого не вийшло з тих розмов, бо я обстоював наші чотири первісні вимоги. Він зразу тут і так заявив, що Визвольний Фронт ніколи не погодиться на наші вимоги.

(У черговому числі: „Друга Зустріч")

До Секретаріяту
Світового Конґресу Вільних Українців
Торонто, Канада.

Головна Управа Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України має шану повідомити Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців про те, що наша організація не є більше членом Українського Конґресового Комітету Америки. Зате вона є членом Української Американської Координаційної Ради, яка має право репрезентувати її (нашу організацію) на форумі СКВУ. Наша організація підтримує прохання Екзекутиви і Президії Української Американської Координаційної Ради, щоб прийняти її до СКВУ та признати її право на відповідне число делеґатів згідно із статутом СКВУ.

З громадським привітом

Роман Борковський — голова
Євген Стахів — за секретаря

До
Президії Світового Конґресу Вільних Українців
Торонто, Канада

Шановна Президіє!

Повідомляємо Вас що після XIII Конґресу Українців Америки, Крайовий Провід Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево" в Америці не визнає теперішній провід УККА за свого речника в СКВУ.

КП „Зарево" в Америці визнає Українську Американську Координаційну Раду за свого речника в СКВУ.

Остаємось з правдивою до Вас пошаною,

Мирослав Кий
(Голова КП „Зарево" в ЗСА)

✝

У великому смутку повідомляємо, що 19-го жовтня 1983 р. упокоїлась в Бозі на 73-му році життя, наша Найдорожча
МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

Марія Підгорецька

ПАНАХИДИ в четвер, 20-го і п'ятниця 21-го жовтня 1983 р., в год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 22-го жовтня 1983 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дочка — ІРЕНА РУДЕНКО з чоловіком і сином
син — ЯРОСЛАВ з дружиною ЕВГЕНІЄЮ і внуками ОЛЕНКОЮ і ІГОРЕМ
син — РОМАН з дружиною ОЛЕНОЮ і внуками ХРИСТЕЮ, ОЛЕНОЮ і ОКСАНОЮ
Ближча і дальша Родина в Канаді й Україні

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Ukrainian Free University Foundation, Inc
203 Second Ave. • New York, N.Y. 10003

ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

д-ра ПЕТРА БОГДАНСЬКОГО

замість квітів зложили на
ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД
при Фундації УВУ слідуючі жертводавці:

по 100.00 дол. — д-р Кисілевський, Роман і Іванка; Гарматій, Марія і Павло; дир. Носик, Іван і Ірена; д-р Голінатий, Лев і д-р Лідія;
по 50.00 дол. — д-р Ткач, Леся і інж. Ярослав; родина Сьокали і Ткачі; інж. Кух, Володимир і мґр Надія; мґр Голінатий, Микола і Маріон; д-р Ратич, Олег, і д-р Іванна; Стецюк, Марія, Юрко і Катя;
30.00 дол. — Бриґідер, Ніна;
по 25.00 дол. — інж. Семанишин, Микола і Марія; д-р Соневицький, Ігор і мґр Наталія; д-р Котик, Евген і Володимира; д-р Гайдамак, Леонід і Олена; д-р Прокопець, Вадим і Володимира; мґр Олесницький, Остап і Ярослава; Ференц-Макаренко, Оксана; мґр Буртик, Іван і Оля;
по 10.00 дол. — проф. Жилава, Анастазія; мґр Ґрупський, Омелям.

До сьогодні на Постійному Стипендійному Фонді є 2,630.00 дол. Цією дорогою просимо Товаришів і Приятелів ПОКІЙНОГО своїми пожертвами розбудувати цей ПСФ бувшого співосновника і довголітнього члена екзекутиви Фундації УВУ, визначного економіста, мецената української науки, заслуженого суспільно-громадського діяча і в'язня німецьких концлягерів. Пожертви просимо висилати на адресу Фундації УВУ, зазначуючи при тому, що це на ПСФ ім д-ра Петра Богданського.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВУ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА і БРАТА

сл. п. д-ра

МИХАЙЛА ДУДРИ

будуть відслужені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
за спокій душі Покійного

в понеділок, 31-го жовтня 1983 року
в церквах:
Непорочного Зачаття в Гемтремк, Миш., о год. 8:30;
Катедрі св. Володимира в Стемфорд, Конн.;
Покрови Пресв. Богородиці в Ревльок, Па.;
Непорочного Зачаття в Барнсборо, Па.;
Непорочного Зачаття в Льоретто, Па.

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

ДАРІЯ — дружина
СТЕФАН — брат
Ближча і дальша Родина

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
МАМИ, СЕСТРИ, ТЕТИ й СЕСТРІНКИ

бл. п.

Анни Ілевич-Дерлиці

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
у середу, дня 26-го жовтня 1983 року
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й., о год. 8:30 ранку;
в церкві св. Миколая в Баффало, Н. Й., о год. 9-ій ранку;
в церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш., о год. 6-ій ранку;
і у Буенос Айрес, Арґентина.

За спокій душі Покійної просять про молитви:
донька — ЗІРКА
сестри:
ТЕОДОЗІЯ ДЕПУТАТ з родиною
МАРІЯ КНЯГИНИЦЬКА з родиною
ЯРОСЛАВА БОЖЕМСЬКА з родиною
шваґер — ІВАН ГАВРИЛЮК з дітьми
братанка — ІРИНА МЕЛЬНИЧУК з родиною в Україні
тета — СОФІЯ НЕДІЛЬСЬКА з дітьми

Тріюмф...

(Продовження зі стор. 2)

марш Г. Китастого на слова І Багряного „Чорними хмарами вкрита руїна", який проспівали всі три хори під супровід бандур і симфонічної оркестри. Цей марш став завершуючим акордом Меморіяльного концерту.

На другий день після Концерту, столичні газети „Вашінгтон Пост" і „Вашінгтон Таймс" надрукували рецензії своїх музичних критиків, про що вже подавав щоденник у ч. 191 і ч. 196.

Висловам захоплення публіки після Концерту — не було кінця. Один старший український громадянин з Ірвінгтону сказав, що „після такого концерту не страшно й вмерти, бо чогось подібного ніколи не чув і мабуть не почую", а чоловік середніх років з Філядельфії сказав, що під час концерту, ніби відірвавшись від землі, літав у небесних просторах...

Справді, Меморіяльний концерт у Вашінгтоні був небувалим тріюмфом української ідеї і музичного мистецтва, за який належиться щира подяка ініціяторові і організаторові концерту, культурно-громадському діячеві в столиці вільного світу, Вашінгтоні, — інженерові Юркові Повстенку. Віримо, що цей концерт натхне його організаторів до продовження активної діяльности, скерованої на популяризацію українського чудового мистецтва у вільному світі.

Виставка о. Кіндзерявого-Пастухова в Чикаґо

Шостий Відділ Союзу Українок Америки в Чикаґо влаштовує виставку творів відомого мистця о. архипресвітера Сергія Кіндзерявого-Пастухова в днях 28, 29, 30-го жовтня ц.р. в залі Пластової домівки при 2124 Вест Чикаґо авеню. Відкриття виставки відбудеться о год. 7-ій ввечорі у п'ятницю, 28-го жовтня.

Отець Кіндзерявий-Пастухів давно відомий як видатний церковний і громадський діяч. Народжений в 1924 році у місцевості Руськоє в Україні, він закінчив богословські студії в Німеччині. В 1950 році приїхав до ЗСА, де одружився. У сім'ї о. Пастухова три доньки: Ольга, Ірина Слюсаренко та Лариса.

В 1965 році був висвячений на службу в Українській Православній Церкві. У 1977 році йому надано сан архипресвітера. У цьому часі він був настоятелем Троїцького собору в Бруклині, Н. Й. Від 1969 року о. Кіндзерявий-Пастухів виконував функції адміністратора Української Православної Церкви в діяспорі до часу її зліквідування в 1980 році.

О. Кіндзерявий-Пастухів пише та публікує есеї, книги і переклади на різні теологічно-філософічні теми. Ще від ранніх літ у нього було глибоке зацікавлення музикою та хоровим співом. Він багато років проводив хорами та ансамблями бандуристів. Він відіграв активну ролю у створенні нюйоркської Школи гри на бандурі у 1973 році та був директором цієї Школи Кобзарського Мистецтва до 1980 року.

Хоч засяг зацікавлення о. Пастухова широкий, то все таки мистецтво, мабуть, було його „першою любов'ю". Теми його картин такі різноманітні, як його здібності. Між ними бачимо портрети, історичні сцени, ікони, краєвиди, архітектурні рисунки, морські теми, натюрморт та інші—і всі вони відрізняються унікальним трактуванням світла та барв, а зокрема пастельних кольорів. Одна з причин його оригінальної техніки— це процес малювання на т. зв. „мейсонайт", який дає ілюзію додаткової тектури, та вжиток спеціяльних мас на утривалення творів.

Серед знаних творів о. Кіндзерявого-Пастухова є портрети Нестора Літописця при свічці, митрополита Андрея Шептицького та портрети різних козацьких постатей. Ці портрети в собі з'єднують жваву барвисту техніку з тихим джерелом світла. Взагалі джерело світла у картинах о. Пастухова віддзеркалює зачарування мистця всіма аспектами світла та кольору у різних експериментальних формах.

Виставка буде першою його виставкою в Чикаґо Вже відбувалися виставки творів о. Кіндзерявого-Пастухова в Ню Йорку, Скрентоні, Філядельфії та Вашінгтоні.

О. Г. Ґ.

Бандурист П. Деряжний у Ню Йорку

Петро Деряжний передає платівку М.Д. Чорному, адміністраторові Школи Кобзарського Мистецтва.

У четвер ввечері, 8-го вересня ц.р., в пластовій домівці на 2-ій авеню, члени української громади Ню Йорку мали надзвичайну приємність почути спів та гру на бандурі Петра Деряжного, молодого бандуриста з Австралії. Скромний виступ був на скору руку зорганізований Школою Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, коли адміністрація дізналась, що Петро Деряжний прибуде до цього міста. Приблизно 50 слухачів, між ними багато учнів Школи, які скоріше повернулись із своєї літньої перерви, щоб почути молодого бандуриста, були дуже вдячні, що він міг залишитись додаткових кілька днів у Ню Йорку.

Петро Деряжний — це дуже музично активний член української громади міста Сідней в Австралії. Сам інженер по фаху, він — диригент українського народного хору „Боян", є керівником українського Кобзарського Ансамблю Сіднею. Викладає історію української музики в українській школі та часто виступає із хором „Боян", з кобзарським ансамблем, сольо та у кобзарському тріо із жінкою та сестрою. Це тріо недавно випустило платівку „Кобза і пісня".

Петро Деряжний відкрив програму піснею „Круча", слова до якої написав батько Федір, а Петро уклав чудову ліричну мелодію і бандурний акомпаньямент. Голос Петра є дуже ніжний тенор, який гарно спливається із звуками струн бандури під його пальцями. Сама бандура цікава — збудована батьком, це діятонічна бандура, приблизно полтавського типу, хоч кілки є зверху, а не знизу, де переважно кілки знаходяться на полтавських бандурах. Щоб володіти лівою рукою на приструнках, тобто користуватись полтавським способом гри, уложений кусок металю, який приклеєний до бандури зверху кілків, на чім інструменталіст спирає ліву руку, і так кілки не заважають у грі. Посередині деки бандури вирізьблений тризуб. Звук бандури лагідний, хоч не такий голосний та блискучий, як більшість полтавських чи багато чернігівських.

Далі Петро продовжував свій виступ народною жартівливою піснею „Казав мені батько", своєю композицією „Прапор України", піснею Володимира Івасюка „Водограй", австалійською народною піснею „Something Loving", гуморескою „Ой, у лузі", та закінчив першу частину свого виступу думою про Матір Україну. Слухачі примітили, що музичний стиль кобзарського мистецтва Петра Деряжного відрізняється від більш традиційного стилю, який ми переважно чуємо від Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка та інших кобзарських ансамблів і бандуристів в Америці та Канаді. Особливо у його бандурнім акомпаньяменті виявились більш модерні елементи, які часто нагадували авторові характер американських (англійських популярних ліричних пісень 1960-их років). Такий стиль найбільше виявився у виконанні австралійської пісні „Samething Loving". Хоч правда, характер ліричних американсько-англійських пісень 60-их років далеко відрізняється від більшости сьогоднішнього „rock' n roll", все ж таки для молодих стиль П. Деряжного звучить проґресивним. Очевидно, це не значить, що чинники кобзарського мистецтва в Америці та Канаді повинні покидати традиційний характер, навпаки, повинні його зберігати та розвивати, особливо з огляду на те, що в Совєтській Україні до великої міри „фортепіянізують" бандуру і також відходять від традиційного стилю кобзарського мистецтва.

Після короткої перерви Петро Деряжний продовжував свій виступ піснями „Слава отаману" та піснею „Кобза і пісня", гуморескою „Дід і баба", твором „Поема про Симона Петлюру" та ліричним твором „Пісне, пісне". Ці всі твори є його власні композиції, які виявляють творчу силу П. Деряжного. Це добрий приклад для молодих кобзарів й інших молодих українських музикантів, які покищо небагато творять свої музичні композиції. Далі кобзар заграв інструментальну композицію Гната Хоткевича „Я знов один" та закінчив виступ думою про козака-бандуриста, виявивши, що також володіє більш традиційним кобзарським стилем.

Петро Дерязний відрізняється також від теперішніх бандуристів на цьому континенті тим, що користується майже виключно полтавським способом гри — спосіб який досі не дуже розвинутий в Америці та Канаді. Це тому, що переважно тут знаходяться чернігівські бандури, на котрих можна грати лише київським способом, тобто ліва рука грає по цілому діяпазоні бандури і так дає бандуристові більше можливостей у грі. Із випуском більше полтавських бандур за минулих кілька років серед молодого кобзарства на цьому континенті приклад Петра Деряжного чи Віктора Мішалова, славного віртуоза-бандуриста з Австралії, додає охоту тим, що мають тут полтавські бандури, опанувати цей спосіб гри. І це є важливий крок вперед для кобзарського мистецтва.

М.Д.

У ДАЛЛЕСІ, ТЕКСАС, підготовляються до відзначення трагічної смерти президента Джана Ф. Кеннеді, 20-річчя загибелі від кулі атентатчика, припадає в цьому році. На це відзначення посадник Даллесу запросив президента Роналда Реґена і віцепрезидента Джорджа Буша, кандидатів на президента з Демократичної партії, родину Кеннеді, зокрема сенатора Едварда Кеннеді, дружину колишнього президента Линдона Джансона та багатьох інших офіційних осіб. Підготовляються до цього меморіяльного дня демократи і республіканці, школи публічні і конфесійні, академічний і мистецький світ і все населення цього міста, яке 20 років тому було оповите жалобою після смерти молодого ще тоді Президента ЗСА.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСО „ТРИЗУБ" — „ДЖАМЕЙКА" С.К. 2:1

Змагання „Тризуба" зі своїм конкурентом за перше місце в показнику розгривок „Джамейкою", що відбулися в неділю, 2-го жовтня ц.р., на площі в Горшем, закінчилися перемогою господарів 2:1. Дружина „Джамейка", складена вповні з імпортованих змагунів з островів, де копаний м'яч популярний, відзначається грою на вищому рівні. Вони мають добре опанований м'яч, точні та швидкі подачі. Напад „Тризуба", хоч на початку проводив рейди в підворіття суперників, довго не міг здобути ґоля, бо його стріли не були цільними і навіть оминали порожні ворота. Все таки ведення 1:0 для „Тризуба" здобув Лесів, але це було з карного стрілу, що його зарядив суддя за руку оборонця гостей. Ведучи 1:0, напад господарів сповільнив гру, а без Сесака і Лесіва не загрожував воротареві „Джамейки". У висліді цього довелося попрацювати дефензиві „Тризуба", особливо воротареві. Повернення Сесака до гри знову оживило акції українського нападу, який почав загрожувати воротам гостей. Було це вже в кінцевій фазі гри, як Сесак, перейнявши м'яч від Санторе, гарним стрілом попід поперечку підніс вислід до 2:0. Заключні хвилини тієї зустрічі належали до „Джамейки", що вспіла ще здобути почесного ґоля.

Після цієї перемоги „Тризуб", маючи вісім точок, зміцнив свою позицію в показнику розгривок, в якому займає перше місце.

В передзмагу резерва „Тризуба" перемогла резерву „Джамейки" висл̈ідом 3:0. Усі три ґолі були вислідом гарних комбінацій і притомно використаних помилок оборони суперника. Ґолі здобули: Раглі, Яримович і І алеспі. Крім них у складі резервової дружини виступають: Хром'як, Болес, Данилюк, МкАлістер, Елсворт, Спектор, Колмаф, Корондо, Козаков, Харечко. Провідник Я. Харечко.

М.С.

УСВТ „Ч.СІЧ" — „РОМА" С.К. — 0:1

В чергових першенських змаганнях „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги Ню Джерзі, що відбулися в неділю, 9-го жовтня ц.р., „Ч.Січ" зазнала першої поразки сезону вислідом 0:1. Як і можна були сподіватися, звітова зустріч „Січовиків" з італійським клюбом „Рома" — лідером дивізії і минулорічним чемпіоном, пройшла на вищому рівні, в якому обидві дружини показали технічну, швидку і завзяту гру. На протязі усіх 90-ти хвилин обидва напади створили ряд критичних підворітніх ситуацій, у яких оборонці і воротарі очайдушно рятували в останніх секундах. В першій півгрі, особливо в початкових 25-ти хвилинах, „Січовики" трикратно були близькі мети, коли чоловий „снайпер" нашого нападу Андрій Бакун і правий криловий перестрілили з найбільш догідних позицій. В 27-ій хвилині італійці з наріжного викопу, не без вини оборонців господарів, здобули, як пізніше виявилося, свого переможного ґоля.

Швидка, завзята і знову з кількома помилками, цим разом і напасників „Роми" гра продовжувалася після перерви. В 65-ій і 70-ій хвилинах „Січовики" створили чудові нагоди до здобуття ґолів, але і цим разом щастя було по боці „Роми", що зуміла остаточно втримати переможний вислід. Треба признати, що минулорічні чемпіони і затримали свій добірний склад, і підсилили його дальшими кількома професіоналами, завдяки чому вони знову претендують на чемпіонські нагороди. В звітовій зустрічі через особисті перешкоди не змогли взяти участи два чолові змагуни „Ч. Січі" — М. Торій і Б. Керіґен . Склад дружини в цих змаганнях: М. Хамуляк, Ю. Бакум, В. Ткач, Д. Ромійо, М. Берман, Д. Зулійо, Р. Саба, А. Бакун, Р. Букачевський, Д. Бакун, Д. Брієнза, В. Бакун. Провідник Володимир Бакун.

(от)

УСК НЮ ЙОРК — „СІРКУЛЬО ЕСПАНЬОЛЬ С.К. 2:3

В чергових ліґових змаганнях за першенство ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліґи, що відбулися на виїзді, перша дружина У С К програла з еспанським клюбом вислідом 2:3. Вже до перерви господарі вели 3:0. Після перерви наша дружина перейняла ініціятиву і, якщо б суддя не усунув з гри нашого змагуна Ферару, У С К мав можливості вийти переможцем. Ґолі для нашої дружини стрілили: Гереїда і Караско. Після цих змагань У С К займає в показнику табелі середнє місце.

(н)

ДОНЕЦЬКИЙ „ШАХТАР" У 1/8 ФІНАЛУ ЗА ЧАШУ ЕВРОПИ

У відплатних змаганнях у себе вдома, що відбулися з клюбом „Нюкобінґ" Б 1901 Данія в середу, 28-го вересня ц.р., при участі 28.000 глядачів, дружина українських виглекопів здобула другу перемогу, цим разом 4:2, завдяки чому ввійшла до групи 16-ть за чашу Европи. Черговим суперником українських футболістів буде відомий клюб „Серветт" Женева, Швайцарія.

„ЛЯВАЛЬ" ФРАНЦІЯ — КИЇВ „ДИНАМО" — 1:0

Зазнавши цієї поразки на стадіоні „Ляваля" у Франції 28-го вересня ц.р. кияни відпали від дальших гор за чашу Европи УЕФА. Коментуючи цю проґраму, визначний український спортовий журналіст Д. Александренко закінчив свій висновок таким реченням: „Отже можна говорити про те, що 'Динамо' прорахувалося передусім з вибором тактичних засобів". Очевидно Александренко не відважився назвати винуватцем за вибір тактики гри тренера Морозова, адже Морозов „старший брат" росіянин. І тому він назвав загальниково „Динамо".

Та кияни дуже добре знають, що накинений з Ленінграду Морозов, тренер-невдаха, був переведений до Києва з політичних міркувань, а не солідної праці. Так як до Львова був присланий росіянин Самарін для розгрому місцевих „Карпат", так до Києва „старшобратня" Футбольна Федерація відрядила Морозова, хоч в Україні є десятки справжніх майстрів-тренерів, які могли б продовжувати славні традиції київського футболу. Та не цього прагнуть спортові політруки в Москві. Не маючи іншого способу протесту, українські любителі цього спорту в Києві масово бойкотують виступи місцевого „Динамо".

А тим часом славні традиції українського футболу перейняв клюб „Дніпро" з міста Дніпропетровського, який під проводом українських тренерів далі веде перед у показнику табелі гор у вищій лізі СССР, маючи досі на своєму конті за 30 гор 43 точки. На другому місці стоїть московський „Спартак" відповідно з 41-ою точкою. Інші українські клюби: Київ „Динамо" і „Шахтар" Донецьк, мають по 33 точки, вони займають сьоме і восьме місця; „Чорноморець" Одеса має 29 точок і займає 11-те місце, „Металіст" Харків 28 точок і 12-те місце.

(от)

Добре, що про...

(Закінгення зі стор. 2)

дідів) усіх тих, що бачили аґонію українського села й не прийшли йому тоді з допомогою, виразно люблячи себе більше, ніж свого ближнього. Ось тепер є нагода згадувати їх усіх навіть після Меморіяльного Тижня у Вашінгтоні. Адже тема голодової Голготи України не вичерпалась, а потребує ще нашої й усіх людей доброї волі уваги. Ми навчилися і пригадали дещо самі, і ми дещо вже розповіли світові про червоного Молоха — СССР. Але ще не все зроблене. Тому й надалі не покладаймо рук, щоб історія не осудила нас.

Український Фестиваль в Пітсбурґу

Другий з черги український фестиваль у Пітсбурґу відбувсь в днях 17-го і 18-го вересня під вмілим головством інж. Богдана Конецького, духовних провідників: о. Ярослава Данильчука, декана української католицької церкви; о. Андрія Бека, настоятеля української православної церкви, та членів Ділового комітету.

Вже в п'ятницю, 16-го вересня, у вечірніх годинах, заходом Освітнього комітету за старанням д-ра Юрія Кишакевича висвітлено фільм під заголовком „Перші українські поселенці Америки". Розповідачем фільму є Джек Пеленс. Фільм — власність УНСоюзу. На фільм прибуло гарне число громадянства, включно з молоддю.

В суботу, 17-го вересня, вже в ранніх годинах до „Комонс Рум — Катедри оф Лернінґ" почали з'їжджатися артисти, малярі та власники виставових кіосків із різних частин Америки і Канади, щоб своїми різноманітними експонатами збагатити фестиваль, під зарядом адв. Ле Ґрим, у тому ж приміщенні працювала українська кухня, що своїми традиційними стравами вдоволяла учасників фестивалю.

В поодиноких національних кімнатах даного будинку, під зарядом Михайла Джулі, який очолював мистецькі виставки, приміщено окремі виставки місцевих організацій. Участь брали: Українська Католицька Ліґа Молоді, захід; Відділ Ліґи Української Православної Молоді, захід; Український Православний Табір молоді з Емлентону, Па., „Рідна Школа", танцювальний ансамбль „Полтава" та Український Клюб із Вірмендінґ, Па., який рівнож спонзорував конкурс на українську писанку. Танцювальний ансамбль „Полтава" висвітлив фільм і прозірки з його виступу на Світовій Виставці, що відбувалася в минулому році. Також і цього дня продовжувано висвітлювання УНС фільму „Перші поселенці Америки", на якому було багато гостей.

Між експонатами на залі займав помітне місце стіл 27-го Відділу Союзу Українок ім. Ольги Басараб в Пітсбурґу, під головством д-р Тетяни Кишакевич. Союзянки із відповідною літературою інформували учасників Фестивалю, зокрема неукраїнську публіку про цілі й завдання організації Союзу Українок та давали пояснення про минуле і сучасне положення України під совєтсько-комуністичним окупантом.

У просторій залі, поруч кіосків із українськими експонатами здалека виднілa виставка „Української писанки". Це була виставлена 25-літня праця — колекція Іванни Старощак, яка своїми лекціями в середніх школах та коледжах поширює знання про мистецтво української писанки. На спеціяльно для цього збудованій вежі було виставлено понад 350 писанок різного зразка і розміру.

Поруч виставки писанок містилася виставка кераміки Марії Тим'як: великі вази, глечики, лямпи, свічники тощо, розмальовані в гуцульському і трипільському мотивах. Обидві виставки робили добре враження на учасників Фестивалю, а особливо на гостей, не-українців, у яких відчувалося велике зацікавлення баченим. На столі були відповідні матеріяли, які інформували відвідувачів про історію української писанки, кераміку, про історію України і українську іміграцію в ЗСА. Згадані інформації були опрацьовані І.Старощак.

Під час фестивалю був проголошений контест на знання з Історії України від сучасних часів до часів неоліту. В цьому цікавому змаганні взяло участь багато осіб, між якими найбільше точок одержав Петро Бохенко, який у нагороду отримав персональний компютор. Контест спонзорувало Технологічне Товариство, головою якого є Микола Котов, що рівнож був секретарем Ділового фестивального комітету. Микола Котов доклав багато праці у підготовці знімок та біографій визначних українських діячів на терені Америки, які своїм вкладом праці в різних ділянках життя — в таких галузях, як духово-релігійна, мистецька та громадсько-суспільна, причиняються до поширення та спопуляризування духової скарбниці поневоленої, але нескореної України серед неукраїнського світу.

Увечорі в суботу, під звуки оркестри Аліка і Дорка, в елегантній нововідновленій бальовій залі при Пітсбурзькому університеті відбувся багатолюдний баль.

В концертовій частині, що мала місце в неділю, 18-го вересня, в „Солджерс і Сейлорс Меморіял Гол", взяло численну участь громадянство міста і околиць. Мистецько-концертову програму вів Михайло Комічак, директор Української радіопрограми в Пітсбурґу.

Із вступним словом виступив голова Фестивального комітету інж. Б.Конецький, який у змістовній промові підкреслив ціль і завдання українських фестивалів у загальному, зокрема в місті Пітсбурґу, та просив до дальшої взаємогромадської співпраці.

Дівочий хор „Веснівка" з Торонто, Канада, під диригентурою Галини Квітки-Кондрацької, виступив тут; хористки своїми гарними, мов у соловейків, голосами та стилевими костюмами робили прекрасне враження. В концерті брали участь теж два танцювальні ансамблі — „Полтава", під керівництвом Люби Глудковської, і ансамбль „Київ", що діє при церкві свв. Петра і Павла з Карнеґі, під керівництвом Беверлі Капелик та Петрусі Салі.

Обидва ансамблі за їхні мистецькі виконання стилевих українських народних танків дістали від публіки рясні оплески. Популяризації цього другого з черги фестивалю до великої міри спряла Українська радіопрограма вже згаданого Михайла Комічака та статті, які появлялися часто на сторінках американської місцевої преси, про що дбала кореспонденційна секретарка Елізабет Мицьо.

Прихід із Фестивалю призначений на побудову Української кімнати при Пітсбурзькому університеті, над чим інтенсивно працює голова цього проєкту д-р Ю.Кишакевич.

Н.Н.